

4.2

Cooperació i creació de capacitats tècniques

Anàlisi

La creació de capacitats és la part integral dels mitjans d'implementació de l'Agenda 2030, però també d'altres instruments internacionals, com ara l'Agenda d'Acció d'Addis Abeba sobre finançament del desenvolupament, que la considera com un element indispensable per a la inversió eficaç en desenvolupament sostenible. L'Agenda 2030 (ODS 17.9) subratlla la necessitat de millorar les capacitats nacionals, a través d'instruments de suport internacional, per tal que cada país i cada poble estigui en les millors condicions de realitzar les seves estratègies de desenvolupament nacional o local, i contribuir així a l'assoliment global dels ODS. Aquests instruments de suport poden ser Nord-Sud, però també Sud-Sud i triangulars.

La definició tradicional de la creació de capacitats (OCDE) la veu com un instrument que promou que una estructura organitzativa millori les seves capacitats administratives i de gestió, les seves habilitats i la seva experiència, gràcies a una actuació d'assistència tècnica. Aquesta definició es pot completar amb la de la Conferència de les Nacions Unides sobre medi ambient i desenvolupament: crear capacitat vol dir millorar les capacitats per avaluar i abordar les qüestions fonamentals, relatives a l'elecció de les polítiques i dels mitjans d'implementació entre les diferents opcions de desenvolupament, a partir d'una millor comprensió de les potencialitats i dels límits mediambientals d'aquestes opcions, i de les necessitats percebudes per la població de cada país. El Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) destaca la necessitat de crear un entorn favorable, amb una política adequada, marcs legals, institucions i desenvolupament de recursos humans. La creació de capacitat és un procés a llarg termini i continuat, on participen diferents parts interessades (ministeris, autoritats locals, ONG, associacions professionals, membres de l'acadèmia...).

Destaquem, en el context present, l'emergència de noves pautes i formes de creació de capacitat tècnica. D'una banda, la cooperació Sud-Sud i la triangular, que s'enceta de forma original, fora de la tradició post-colonial, i que es desplega a través de vincles de cooperació directa entre països i entre administracions que comparteixen problemes i visions. Són característiques compartides per la cooperació tècnica subestatal, incloses la cooperació intermunicipal i la que protagonitzen especialment els departaments de la Generalitat. Aquestes neixen de la voluntat d'intercanviar i aprendre amb persones homòlogues, d'altres administracions, i es despleguen en partenariats horitzontals, on els beneficis de la cooperació són mutus, i per on circulen les tendències més actuals, les millors pràctiques i múltiples formes d'intercanvi d'experiències per al desenvolupament de les capacitats.

Reptes

En un esquema d'ODS, la novetat més important és que podem establir un cert continuïum entre la creació de capacitats en l'administració catalana, la que emana de la col·laboració amb socis europeus o dels països més desenvolupats, i la que establim amb els països socis del desenvolupament i receptors d'AOD català. Efectivament, els ODS distingeixen poc entre aquests diferents tipus de partenariats (N-N, S-S, N-S, triangulars), amb la idea que per a l'assoliment dels reptes globals hi ha capacitats que cal construir a tots els països, que la col·laboració i l'associació són necessàries en tots els casos, i que —efectivament— hi ha necessitats de països menys avançats que cal contribuir a omplir, molt especialment en l'àmbit de les tecnologies. Per a Catalunya, això implica un doble repte: plantejar les assistències i activitats de capacitació tècnica de forma més connectada i integrada en la creació de capacitats pròpies i en les relacions amb socis més desenvolupats; i encetar aquesta línia de treball de capacitació en matèria tecnològica, ara inexistent.

4.2

Cooperació i creació de capacitats tècniques

Per a les cooperacions de grandària mitjana i petita, un repte important ve també determinat per la tendència a enfocaments més amplis, més estructurals, a la creació de capacitat tècnica. Projectes de més escala, amb focus en la demanda –i no en l'oferta de la pròpia expertesa–, que s'instal·lin i complementin estratègies nacionals, que s'esforcin per a conèixer bé les realitats locals i millorar-les –més que per explicar solucions pre-dissenyades–, etc. Per a cooperacions com la catalana, això pot implicar la inserció de les pròpies capacitats dins esquemes i programes internacionals més amplis, sovint amb finançament exterior.

Un repte més convencional i prou conegut té a veure amb les actuacions de capacitació tècnica que impulsen els departaments de la Generalitat, i que impliquen desplaçaments de persones i sobretot una complexitat administrativa que, sovint, no és fàcil encabir i solucionar amb la normativa administrativa vigent, que lògicament preveu treballadors públics amb una mobilitat limitada, enquadrats dins equips fixos, rebent una formació reglada, etc.

Preguntes

- Com avançar cap a projectes de cooperació amb una dimensió de capacitat tècnica més integrats?
- Com posar en marxa cooperacions en noves tecnologies des de la Generalitat de Catalunya?
- Com promoure la inserció de les experteses catalanes dins de programes internacionals de gran abast?
- Com avançar en la millora de les condicions i regulacions administratives que afecten els projectes de capacitació i assistència tècnica, que fan les diverses unitats de la Generalitat i el seu personal?

VISIÓ2030

Procés participatiu
La contribució catalana
al desenvolupament global

web: participa.gencat.cat